

Tietoa tutkimukseen osallistuvalla

Olet osallistumassa Helsingin yliopiston tekemään tutkimukseen. Tässä selosteessa kuvataan, miten henkilötietojasi käsitellään tutkimuksessa.

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän selosteen kohdassa 17 kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:
Nimi: Maijaliisa Erkkola
Osoite: Elintarvike- ja ravitsemustieteiden osasto
PL 66, 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: +358 50 4160 389 tai (+358) 45 6715 455
Sähköpostiosoite: maijaliisa.erkkola@helsinki.fi

2. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

PAMilaisten elämä - elämänkulku, työ ja elintavat -hankkeessa selvitetään PAM:n jäsenten elämänmahdollisuuksia, elämänkulkua ja elintapoja. Tutkimuksen tulokset julkaistaan kansainvälisissä ja suomalaisissa tieteellisissä lehdissä. Tavoitteena on lisätä tietoa palvelualojen työntekijöistä, joista on niukasti aiempaa tutkimustietoa saatavilla.

3. Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

PAMilaisten elämä - elämänkulku, työ ja elintavat on Tampereen ja Helsingin yliopistojen yhteinen tutkimus, jota tehdään yhteistyössä Palvelualojen ammattiliiton (PAM) kanssa, jossa hankkeesta vastaa tutkimuspäällikkö Antti Veirto. Hankkeen teemat ja rakenne on neuvoteltu hänen kanssaan.

Tutkimusaineiston keräämisestä syntyvät kustannukset maksaa PAM. Aineiston analysointiin haetaan tutkimusrahoitusta kotimaisilta säätiöiltä.

4. Tutkimuksen vastuullinen tutkija tai tutkimuksesta vastaava ryhmä

Hankkeen vastuullisia tutkijoita ovat professori Juho Saari (TaY, sosiaali- ja terveystieteet), professori Jaakko Nevalainen (TaY, biostatistiikka) ja dosentti Maijaliisa Erkkola (HY, ravitsemustiede). Tutkimusryhmän muita jäseniä ovat professori Harri Melin (TaY, sosiologia), dosentti Sakari Kainulainen (Diak, yhteiskuntatieteet) ja professori Pia Jallinoja (TaY, sosiologia), professori Ossi Rahkonen (HY, lääketieteellinen sosiologia) ja FT Liisa Uusitalo (HY, ravitsemustiede).

5. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaava on Veera Löthman. Häneen saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

6. Tutkimuksen suorittajat

Kohdassa 4 mainitut henkilöt.

7. Tutkimuksen nimi, luonne ja tutkimuksen kesto

Tutkimuksen nimi: PAMEL - PAMilaisten elämä - elämäntilanne, työ ja elintavat

Kertatutkimus Seurantatutkimus

Henkilötietojen käsittelyn kesto:

Tutkimuksessa kyselylomakkeella kerättyjä epäsuoria tunnistetietoja tutkittavien sosiodemografisista taustatekijöistä käsitellään aineiston analyysien ja käsikirjoitusten kirjoittamisen ajan. Tämä vaihe kestää arviolta 10 vuotta.

Tutkittavien henkilötunnusta käsitellään Palvelualueen ammattiliitossa ainoastaan aineistojen (kyselyaineisto ja jäsenkysely) yhdistämisen ajan. Sen jälkeen henkilötunnus tuhoetaan yhdistetystä aineistosta, joka luovutetaan tutkimusryhmälle ilman suoria tunnistetietoja.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

tutkittavan suostumus

- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö:
- tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi
 - tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:

9. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Kyselylomake: vastaajan kotitalouden rakenne, vastaajan aviosääty ja koulutus, työtilanne, arvioitu terveydentila, pituus, paino, ruoankäyttö, liikkuminen ja arjen aktiivisuus, uni, alkoholinkäyttö, tupakointi, asenne ja elämäntilanne.

Aineistoon tutkittavan suostumuksella yhdistettävät tiedot:

PAM:in jäsenkysely sisältää tutkittavan iän, sukupuolen ja asuinpaikan lisäksi laajasti tietoja tutkittavan työsuhteesta.

Tilastokeskuksen rekisteriaineisto koostuu seuraavista aineistokokonaisuuksista: työsuhde- ja työttömyysjaksot; ammatti ja toimiala; tulotiedot (verotettavat tulot, ansiotulot, yrittäjätulot, pääomatulot); koulutusaste ja tutkinnot; pari- ja perhesuhteet sekä asumisolot; sosiaalietuuksien käyttö ja tulonsiirrot, eläköitymiset; maasta-/maahanmuutot; työpaikan sijainti ja koko; kuolemat ja kuolinsyyt.

10. Arkaluonteiset henkilötiedot

Kaikki tutkittavat kuuluvat ammattiliittoon, joka mielletään arkaluonteiseksi tiedoksi.

11. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tiedot kerätään sähköisellä kyselylomakkeella. Lisäksi tutkittavien suostumuksella aineistoon yhdistetään PAM:in jäsenkyselyn ja tilastokeskuksen rekisteriaineiston tietoja.

12. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tutkimustietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle. Tutkimuksen päätyttyä täysin anonymisoitu tutkimusaineisto arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon myöhempää tutkimuskäyttöä varten.

13. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä eikä luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

14. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

15. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tiedot ovat salassa pidettäviä.

Manuaalisen aineiston suojaaminen:

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

käyttäjätunnus salasana käytön rekisteröinti kulunvalvonta
 muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa

Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

16. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusrekisteri hävitetään

Tutkimusrekisteri arkistoidaan:

ilman tunnistetietoja tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Aineistoa säilytetään Helsingin ja Tampereen yliopistojen suojatussa tietokannassa tutkimuksen keston ajan. Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineisto arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon myöhempää tutkimuskäyttöä varten

17. Mitä oikeuksia sinulla on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettujen käsittelyjen lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi hankkeessa ja mitä henkilötietojasi hankkeessa käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista seuraavissa tapauksissa:

- a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- b) peruutat suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- c) vastustat käsittelyä (kuvaus vastustamisoikeudesta on alempana) eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen, jos kyseessä on jokin seuraavista olosuhteista:

- a) kiistät henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa yliopisto voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden
- b) käsittely on lainvastaista ja vastustat henkilötietojen poistamista ja vaadit sen sijaan niiden käytön rajoittamista
- c) yliopisto ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta sinä tarvitset niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi
- d) olet vastustanut henkilötietojen käsittelyä (ks. tarkemmin alla) odottaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeudet perusteet rekisteröidyn perusteet.

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (tietosuoja-asetuksen 20 artikla)

Sinulla on oikeus saada yliopistolle toimittamasi henkilötiedot jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää kyseiset tiedot toiselle rekisterinpitäjälle yliopiston estämättä, jos käsittelyn oikeusperuste on suostumus tai sopimus, ja käsittely suoritetaan automaattisesti.

Kun käytät oikeuttasi siirtää tiedot järjestelmästä toiseen, sinulla on oikeus saada henkilötiedot siirrettyä suoraan rekisterinpitäjältä toiselle, jos se on teknisesti mahdollista.

Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla)

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun. Tällöin yliopisto ei voi käsitellä henkilötietojasi, paitsi jos se voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Yliopisto voi jatkaa henkilötietojesi käsittelyä myös silloin, kun sen on tarpeellista yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen

saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietuoja(at)om.fi